

Till Sveriges röst rättsföreningars öfverstyrelse och förstärkta öfverstyrel...

Bergström, David,

53 E d Br. 1897.

National Library
of Sweden

Polit. L.
Röstl.
(Bv)
1877

Till Emottagaren.

Sedan en af hufvudstadens tidningar, Svenska Morgonbladet, i sitt nummer för den 8 dennes infört ett mot mig riktadt, af hr John Olsson utfärdadt »Öppet bref till Sveriges rösträttsvänner», har jag i samma tidning för den 10 dennes fått infördt ett till Sveriges rösträttsföreningars öfverstyrelse och förstärkta öfverstyrelse stäldt gensvar, hvilket torde tillräckligt belysa halten och värdet af det »öppna brefvets» innehåll.

Då det emellertid kommit till min kännedom, att hr Olsson allt fortgent kringsänder sitt »öppna bref», bland annat till kamrater inom riksdagen, ehvad de äro att räkna såsom rösträttsvänner eller icke, och då jag icke med säkerhet kan förutsätta, att mottagarne af hr Olssons »öppna bref» varit i tillfälle att, i Svenska Morgonbladet taga del af mitt gensvar, har jag ansett mig böra, äfven på annat sätt än genom den ofvannämnda hufvudstadstidningen, gifva offentlighet åt min skrifvelse till Sveriges rösträttsföreningars öfverstyrelse och förstärkta öfverstyrelse.

Då jag har anledning antaga, att ni fått mottaga hr Olssons »öppna bref», tillåter jag mig sålunda härmed till eder öfversända mitt gensvar å detsamma.

Stockholm den 14 mars 1897.

Vördsamt

David Bergström.

P. J. A. M.

Till

Sveriges rösträttsföreningars öfverstyrelse och förstärkta öfverstyrelse.

I den skrifvelse till Ö. S. af den 5 februari 1897, hvori hr John Olsson "definitivt" afsade sig sin befattning såsom Ö. S:s kassaförvaltare och ledamot af verkställande utskottet, förekommo åtskilliga faktiska missuppgifter, på hvilka jag fann anledning att i en skrifvelse af den 9 februari, samma dag jag erhöll del af hr Olssons skrifvelse, fästa Ö. S:s uppmärksamhet.

Hr Olssons nämnda skrifvelse slutade med följande ord:

"Skulle anledning därtill gifvas mig, skall jag icke underlåta att i en skrifvelse till öfverstyrelsen och allmänheten närmare relatera ofvan antydda förhållanden och angifva de skäl, som förmått mig att nu definitivt nedlägga den befattning, hvartill öfverstyrelsens förtroende gång efter annan kallat mig."

Hr Olsson har sedermera offentliggjort tvenne skrivelser. Den första, som förekom i Dagens Nyheter för den 15 febr. 1897 och sedermera i åtskilliga andra tidningar, var af följande lydelse:

»Till redaktionen af Dagens Nyheter!

Med anledning af eder temligen tendentiösa notis rörande min afgang från kassörsbefattningen inom Sveriges rösträttsföreningar, anhåller jag vördsamt få meddela, *dels* att den ekonomiska fråga, hvarom meningsskiljaktighet uppkommit, gälde utbetalandet af arvode till folkupplysningsföretagets föreståndare, hr David Bergström, för sista kvartalet af 1896, hvarunder folkupplysningsföretaget icke varit i gång; *dels* att jag afgått från min befattning såsom kassör, innan något beslut i frågan af öfverstyrelsen fattats eller åtminstone kommit till min kännedom; *dels* att anledningen till min afgang hufvudsakligen är det enligt min uppfattning mindre tillfredsställande sätt, hvarpå hr Bergström gång efter annan behandlat förekommande penningfrågor och verkställt redovisningen af den af honom omhänderhafda expeditionskassan; *dels* slutligen att öfverstyrelsen ännu icke, så vidt jag vet, yttrat sig om min afsägelse och sålunda icke heller, hittills åtminstone, kunnat »acceptera» den samma. Min afsägelse är i hvarje fall definitiv.

Stockholm den 12 febr. 1897.

John Olsson.

Jag anhåller vördsamt, att de tidningar, som återgifvit Dagens Nyheter's notis, äfven ville meddela dessa mina upplysningar.»

På denna hr Olssons skrifvelse fann jag mig för-
anlåten att afgifva följande gensvar:

»Till redaktionen af Dagens Nyheter!

Tacksam för det tillfälle, som bereds mig att beledsaga hr John Olssons till offentliggörande i eder tidning inlämnade skrifvelse med en förklaring, ber jag få meddela:

1) att för min förvaltning åren 1891—1894 af öfverstyrelsens och verkställande utskottets expedition och försäljningsexpeditionen, med därtill hörande kassor och räkenskaper, fullständig ansvarsfrihet, efter utsedde revisorers och vederbörande mötesutskotts granskning, blifvit af allmänt svenskt rösträttsmöte beviljad;

2) att motsvarande räkenskaper för åren 1895 och 1896 föreliggande afslutade och färdiga till granskning af de af femte allmänna svenska rösträttsmötet och andra folkriksdagen utsedda revisorer;

3) att all den redovisning, som under de ännu oreviderade åren, jämlikt gällande bestämmelser, skolat ske till öfverstyrelsens och verkställande utskottets kassaförvaltare, blifvit af mig och förstånderskan för försäljningsexpeditionen verkställd, hvilket intygas af kassaförvaltarens på min begäran lämnade och af mig förvarade kvitton å de skedda leveranserna;

4) att den vid uppgörandet af 1896 års nyss färdiga bokslut visade behållningen för försäljningsexpeditionen under nämnda år skall, jämlikt skedd anmälan till öfverstyrelsen, i behörig ordning redovisas och levereras vid förstkommande verkställande utskottssammanträde.

Jag vågar anhålla, att de tidningar, som återgifva innehållet af hr John Olssons ofvanberörda skrifvelse, också ville meddela denna min förklaring.

Stockholm den 13 febr. 1897.

Vördsamt
David Bergström.

Hr Olsson har sedermera offentliggjort ännu en skrifvelse, utgifven från tryckeri i Stockholm, daterad den 1 mars 1897 och betitlad "Öppet bref till Sveriges rösträttsvänner".

Innehållet af denna skrifvelse, hvilken jag bifogar denna min skrifvelse såsom bilaga, är visserligen delvis ungefär detsamma som innehållet af hr Olssons skrifvelse till Ö. S. af den 5 febr. 1897 och har sålunda delvis redan erhållit sin nödiga belysning i min ofvannämnda skrifvelse till Ö. S. af den 9 febr. Men då hr Olssons nu från trycket utgifna "öppna bref", på samma gång det återupprepar en del förut framställda missuppgifter, tillika meddelar åtskilliga nya uppgifter af enahanda slag, och då en del af dessa uppgifter gälla dels min ställning såsom utsedd förståndare för Folkupplysningsföretaget, dels min förutvarande funktion såsom Ö. S:s och V. U:s sekreterare och ansvarshavande för försäljningsexpeditionen, torde det vara på sin plats, att jag i en ny skrifvelse till Sveriges röstrettsföreningars Ö. S. och Förstärkta Ö. S. i korthet upptager de viktigaste af dessa hr Olssons sistnämnda missuppgifter till belysning.

Folkupplysningsföretaget.

1) Hr Olsson uppgifver, att jag gjort utbetalandet för sista kvartalet 1896 af arvode såsom folkupplysningsföretagets föreståndare "till en kabinettsfråga", och att öfverstyrelsen "under sådana förhållanden" beslöt sig för att låta utbetala det i fråga varande arvodet.

Af Folkupplysningsföretagets cirkulär till Först. Ö. S. af ²²/₁ 1897 framgår med all tydlighet, att jag aldrig gjort nämnda arvodes- och utbetalningsfråga till någon kabinettsfråga, och af herrar ledamöters vota rörande denna sak framgår lika tydligt, att Först. Ö. S. icke tagit hänsyn till någon dylik synpunkt vid fattandet af sitt mot hr Olssons mening stridande, men med största enhällighet tillkomna beslut om arvodets utbetalande, utan uteslutande till de tydliga bestämmelserna i den af andra folkrikisdagen fastställda planen för Folkupplysningsföretagets ekonomi.

2) Hr Olsson uppgifver, att under sista kvartalet 1896 "intet arbete utförts" af föreståndaren för folkupplysningsföretaget.

Redan i cirkulär af 1 okt. 1896 till förstärkta öfverstyrelsen har jag i behörig ordning anmält, att jag begynt de förberedande arbetena i och för folkupplysningsföretaget under sistl. september, så fort det mig i min dåvarande egenskap af öfverstyrelsens sekreterare åliggande centrala ledningsarbetet vid organisationen för 1896 års riksdagsmannaval hunnit afslutas. Att ett så pass stort tilltaget företag som folkupplysningsföretaget kräfvat omfattande förarbeten, är helt naturligt. Ett dylikt företag gör sig ingalunda själf, och om det varit sanning hvad hr Olsson uppgifver, nämligen att "intet arbete utförts" af föreståndaren under sista kvartalet 1896, så skulle förvisso intet allmänt planutkast förelegat till förstärkta öfverstyrelsens granskning vid dess sammanträde den 10—11 januari. Nu förelåg emellertid vid nämnda tillfälle en af föreståndaren utarbetad allmän plan för företaget och dessutom åtskilliga mera detaljerade arbetsplaner, och jag kan därför, i likhet med hvad förstärkta öfverstyrelsen gjort genom sitt beslut i arvodesfrågan, bestämdt tillbakavisa hr Olssons påstående, att "intet arbete utförts" af föreståndaren under sista kvartalet 1896.

Redovisningen till öfverstyrelsens kassaförvaltare.

1) Hr Olsson, som i sin skrifvelse till öfverstyrelsen af den 5 februari uppgaf, "att redovisningen för 1895 års sekreterarexpedition, trots upprepade påminnelser, afgafs först den 21 dec.", har nu — sedan jag i min skrifvelse af den 9 febr. erinrat, "att någon redovisning för 1895 års *sekreterarexpedition* har hvarken den 21 dec. eller något annat datum afgifvits till öfverstyrelsens kassaförvaltare", enär "den redovisning skall jämlikt gällande stadganden ske inför vederbörande revisorer", och att "den redovisning, som den 21 dec. 1896 af mig och fröken Amalia Bengtzon afgafs till öfverstyrelsens kassaförvaltare, gälde *försäljningsexpeditionen*, för hvilken vi äro gemensamt ansvariga" — ändrat denna sin missuppgift till att "1895 års försäljningskassa af hr Bergström icke redovisades förrän den 21 dec. 1896, d. v. s. nära ett år efter 1895 års bokslut, och detta ehuru jag både vid 1895 års slut och sedermera under loppet af 1896 gång efter annan begärt och påyrkat sådan redovisning".

I min skrifvelse till öfverstyrelsen af den 9 febr. har jag beträffande denna sak redan yttrat följande:

»Några upprepade påminnelser att verkställa denna redovisning hafva vi (förestånderskan och sekreteraren) ej mottagit. Till följd af nödvändigheten att före räkenskapernas afslutande och redovisningen noga genomgå och kontrollera hvarje expedierad post, har i fråga varande redovisning ej kunnat verkställas under det forcerade expeditjonsarbete i öfrigt, som så godt som ofafatligt pågått under de första $\frac{3}{4}$ -delarne af fjolåret, och sålunda icke i maj 1896, d. v. s. den första af de två gånger kassaförvaltaren till mig riktat en muntlig anmaning härom. Däremot har den sista fjärdedelen af fjolåret med fördel kunnat användas till att afsluta detta såväl som åtskilligt annat bokföringsarbete. Så fort de vidlyftiga räkenskaperna voro afslutade, har redovisningen i behörig ordning ingått till kassaförvaltaren, jämte anmälan att hithörande räkenskaper (med verifikationer) föreligga färdiga till revisorernas granskning.»

Med anledning af hr Olssons nu meddelade nya missuppgifter om såväl mitt som sitt förhållande till denna sak torde jag få uppmana öfverstyrelsens hrr ledamöter att bland sina arkivhandlingar slå upp cirkulär 41 af jan. 1895 till öfverstyrelsens hrr ledamöter, hvori bland annat förekommer en min framställning till öfverstyrelsen om att försäljningsexpeditionen med dess rena mekaniska expeditjonsgöra skulle fullständigt skiljas från öfverstyrelsens och V. U:s sekreterares expedition och befattning, samt att ett särskildt biträde skulle

anställas och öfvertaga försäljningsexpeditionen på eget ansvar m. m. Denna min framställning bifölls af öfverstyrelsen i febr. 1895, men beslutet hann knappast till verkställighet, innan öfverstyrelsen, vid hållet sammanträde i Stockholm den 23 febr. 1896, mot min bestämda anhållan att öfverstyrelsens och V. U:s sekreterare skulle vara befriad från befattning med och ekonomiskt ansvar för försäljningsexpeditionen, ånyo beslöt pålägga sekreteraren dylikt ansvar.

Då jag i följd af detta beslut, ehuru mot min vilja, åtog mig att för såväl 1895 som 1896 med förestånderskan för försäljningsexpeditionen dela det ekonomiska ansvaret för nämnda expedition, skedde det under den bestämda förutsättningen, att andra viktiga arbeten och uppdrag, som det tillkomme öfverstyrelsens och V. U:s sekreterare att fullgöra, icke skulle under sådana forcerade arbetstider, som t. ex. pågått större delen af 1895 och 1896, behöfva eftersättas för det myckna och tidsödande genomgångs- och kontrollarbetet i försäljningsexpeditionen, utan att detta arbete, om så funnes nödigt, finge uppskjutas till lugnare mellantider. Endast under denna förutsättning har jag äfven för de två nämnda åren åtagit mig och fullgjort öfverinseendet öfver och kontrollarbetet vid försäljningsexpeditionen. Jag kan tillägga och vitsorda, att förestånderskan för försäljningsexpeditionen, hvilken tillika tjänstgjort såsom biträde vid öfverstyrelsens och V. U:s expedition, där haft så mycket att göra, att det varit mer än obilligt begärdt, att hon midt under brinnande forceringsarbete skulle kunnat avsluta de vidlyftiga räkenskaperna för försäljningsexpeditionen, utan har äfven af henne en lugnare period måst afvaktas i och för dylikt arbete. Med dessa erinringar om för öfverstyrelsens herrar ledamöter väl bekanta förhållanden torde hr Olssons framställning i denna del hafva erhållit all nödig belysning.

2) Hr Olsson, som i sin skrifvelse till öfverstyrelsen af den 5 febr. uppgaf, "att 1896 års expeditionskassa *ännu icke* blifvit redovisad, oaktadt sekreteraren frånträdde sin befattning redan den 1 okt. 1896", formulerar nu, den 1 mars, detta påstående sålunda: "att 1896 års försäljningsskassa *ännu icke* (så vidt det icke skett de allra senaste dagarne) till kassaförvaltaren redovisats, oaktadt sekreteraren frånträdde sin befattning redan den 1 okt. 1896 och sedan dess upprepade gånger för mig utlofvat redovisning, ehuru löftet hittills icke hållits."

Denna hr Olssons sista formulering torde erhålla den bästa belysning genom ett återgifvande af hvad jag i min skrifvelse till öfverstyrelsen af den 9 febr. yttrade om hr Olssons första formulering. Jag skref då som följer:

»Räkenskaperna för *sekreterarexpeditionen* under år 1896 föreligga, liksom motsvarande räkenskaper för 1895, afslutade och (jämte verifikationer) färdiga till granskning af vederbörande revisorer.

Räkenskaperna för *försäljningsexpeditionen* under år 1896 föreligga likaledes afslutade. Redovisningen af fjolårets behållning är ärnad att ske vid förstkommande V. U.-sammanträde, och räkenskaperna (jämte verifikationer) äro färdiga att närhållst föreläggas vederbörande revisorer.

I fråga varande räkenskaper för *såväl sekreterarexpeditionen som försäljningsexpeditionen* omfatta hela året 1896 och icke endast, som hr Olsson förmenar, tiden till den 1 okt. nämnda år. Förhållandet är nämligen, att undertecknad den 1 okt. 1896, i enlighet med mitt tillkännagifvande vid folkriksdagen, frånträdde den med arvode förenade sysslan såsom Ö. S:s sekreterare; däremot har jag under hela året kvarstått i V. U. och vid den icke aflönade sysslan såsom V. U:s sekreterare och i denna sist nämnda egenskap äfven under årets sista fjärdedel omhänderhaft sekreterarexpeditionen och haft öfverinseende öfver försäljningsexpeditionen. Detta förhållande bör så mycket mindre vara hr Olsson obekant, som han äfven under den sista fjärdedelen af 1896 dels vid personligt deltagande i V. U:s förhandlingar varit i tillfälle att iakttaga att jag i vanlig ordning fullgjort min funktion såsom dess sekreterare, dels till mig i min egenskap af sekreterare utbetalat pänningmedel för bestridande af expeditjonskostnader under nämnda kvartal.»

Efter att ha erhållit del af detta mitt gensvar ändrar hr Olsson nu "expeditjonskassa" till "försäljningskassa", men återupprepar sina öfriga missuppgifter och tillägger en splitter ny, nämligen att jag sedan den 1 okt. 1896 "utlofvat redovisning, ehuru löftet hittills icke hållits".

Det enda jag kunnat lofva hr Olsson har varit, att redovisningen för 1896 års försäljningsexpedition skulle ske i behörig tid och ordning, när bokslutet för 1896 under innevarande år hunnit uppgöras; i min ofvan anförda skrifvelse till Dagens Nyheter af den 13 febr., liksom i min skrifvelse till öfverstyrelsen af den 9 febr., har detta kunnat närmare preciseras till: "vid förstkommande verkställande utskotts-sammanträde". Att detta V. U.-sammanträde hölls den 23 febr., har ingalunda varit hr Olsson obekant, och då det, efter hvad som förekommit, torde ha sitt intresse för Först. öfverstyrelsens hrr ledamöter att inhämta något närmare om den då försiggångna redovisningen, tillåter jag mig att rörande den samma meddela följande intyg:

»Att vid i dag hållet sammanträde i Sveriges rösträttsföreningars verkställande utskott i behörig ordning levererats:

af öfverstyrelsens och verkställande utskottets förutvarande sekreterare och förestånderskan för försäljningsexpeditionen:	
1) den af 1896 års afslutade räkenskaper visade behållningen å försäljningsexpeditionen under nämnda år	157: 95
2) det å försäljningsexpeditionen fordringars konto, enligt hvad de afslutade räkenskaperna utvisa, influtna fordringsbeloppet	23: —
3) 1897 års hittillsvarande inkomst å försäljningsexpeditionen enligt aflämnad specifikation	80: —
samt af öfverstyrelsens och verkställande utskottets sekreterare:	
4) till sekreteraren influtna gifvomedel till hufvudkassan	17: 05
	S:ma kr. 278: —

varder härmed intygadt.

Samtidigt har till utbetalning till öfverstyrelsens och verkställande utskottets förutvarande sekreterare utanordnats:

1) af honom, enligt 1896 års afslutade räkenskaper, under fjolåret forskotterade medel till öfverstyrelsens och verkställande utskottets expedition	245: 31
2) af honom, enligt aflämnade verifikationer, under innevarande år forskotterade medel till öfverstyrelsens och verkställande utskottets expedition	102: 16
3) af honom, enligt aflämnade verifikationer, under innevarande år forskotterade medel till Folkupplysningsföretaget	9: 40
4) af honom, jämlikt aflämnad verifikation, forskotterade anslagsmedel till Upsala läns rösträttsförbund, hvilka medel beviljats förbundet genom Förstärkta öfverstyrelsens beslut	60: —
	S:ma kr. 416: 87

Stockholm den 23 februari 1897.

Karl Staaff. Fridtjuv Berg. Gust. Österberg.»

3) Hr Olsson uppgifver, att "gällande bestämmelser bland annat innehålla, att försäljningsexpeditionen kassa, som af sekreteraren omhänderhafves, skall till kassaförvaltaren redovisas månatligen och senast vid utgången af hvarje kalenderår och bokslut, på det att allt må finnas uti allena en gemensam räkenskapsordning".

Någon dylik särskild bestämmelse för försäljningsexpeditionen och dess kassa finnes icke. Den bestämmelse, som hr Olsson felaktigt citerar, har följande lydelse: "V. U:s sekreterare och V. U:s kassaförvaltare skola sinsemellan månatligen och senast vid utgången af hvarje kalenderår och bokslut uppgöra mellanvarande, på det *allt* må finnas uti allena en gemensam räkenskapsordning". Att för försäljningsexpeditionen, för hvilken förestånderskan och Ö. S:s sekreterare äro gemensamt ansvariga, t. ex. någon månadsredovisning till Ö. S:s kassaförvaltare skulle äga rum, har ingen, icke ens den afgangne kassaför-

valtaren, någonsin förut ifrågasatt. Redovisningarna härför skola ske och hafva skett, så fort årets bokslut hunnit uppgöras.

De reviderade årens räkenskaper.

1) Hr Olsson har visserligen vitsordat riktigheten af min erinran, att jag för min förvaltning af Ö. S:s och V. U:s expedition och försäljningsexpeditionen 1891—1894 erhållit full ansvarsfrihet af allmänt svenskt rösträttsmöte, men, säger han, "1894 års revisorer förklara rent ut, att räkenskaperna för sekreterarexpeditionen och försäljningsexpeditionen hafva icke varit förda med den reda och ordning, som önskligt varit".

Ett dylikt omdöme afgifves naturligtvis icke i en revisionsberättelse utan att grundas på närmare detaljanmärkningar, och det förekom också åtskilliga sådana i den ifrågavarande revisionsberättelsen. Men det var icke *en* detaljanmärkning af någon vikt, som icke af mig, i afgifven förklaring, uppvisades bero på missuppfattning eller förbiseende af hrr revisorer, hvilka ej heller hade ett ord att yttra å den af mig afgifna och dem vederbörligen delgifna förklaringen.

Revisorerna hade för öfrigt själfva i slutet af sin revisionsberättelse betydligt reducerat sitt af hr Olsson återgifna utlåtande om räkenskaperna för sekreterarexpeditionen och försäljningsexpeditionen, då de till sist yttrade: "Då nöjaktig förklaring lämnats i här ofvan gjorda mindre anmärkningar, tillstyrka vi att fullständig ansvarsfrihet tacksamt beviljas vederbörande redovisningsskyldige för den tid revisionen omfattar." Och sedan såväl revisorernas anmärkningar som min förklaring genomgåts och granskats af vederbörande mötesutskott, yttrade detta i det af hrr Alfred Stårner och Hjalmar Branting å utskottets vägnar undertecknade utlåtandet:

»Dessa »mindre anmärkningar» äro af sekreteraren punkt för punkt bemötta, dels med enkel hänvisning till af revisorerna förbisedda protokoll och cirkulär eller verifikationer i öfverstyrelsens hufvudkassas räkenskaper, dels röra de småposter för telefoneringar, inköp af tidningslösnnummer för V. U:s expeditions urklippsböcker m. m., på hvilka enligt sakens natur någon specificerad verifikation icke kan lämnas. Utskottet finner för sin del dessa förklaringar fullt tillfredsställande och instämmer sålunda i revisorernas hemställan om tacksam ansvarsfrihet för vederbörande redovisningsskyldige.»

Då Femte allmänna svenska rösträttsmötet med anledning af detta utlåtande gick att fatta sitt beslut om fullständig ansvarsfrihet för min förvaltning af

Ö. S:s och V. U:s expedition och försäljningsexpeditionen, hade sålunda revisorernas framställda anmärkningar mot hithörande räkenskaper undergått en mycket grundlig reduktion. Detta har hr Olsson glömt att framhålla i sitt öppna bref till Sveriges rösträttsvänner.

2) Hr Olsson uppgifver, att jag "genom energiskt telegraferande lyckades förmå" en af 1894 års revisorer att frånfalla "en obehaglig anmärkning", men att denna anmärkning "blir icke mindre befogad för det".

På grund af en utförligt motiverad motion af Värmlands R. R. F:s verkställande utskott beslöt Sveriges rösträttsföreningars V. U. år 1894 utan meningsskilnad att uppdraga åt sin sekreterare att under sommaren nämnda år anträda en organisations- och inspektionsresa för att få rösträttsarbetet ordnad inom alla landets län. V. U. beslöt, att sekreteraren under resan skulle erhålla, förutom resekostnader och dagtraktamente, ett arvode af 10 kr. pr dag. Som inga medel funnos tillgängliga för ändamålet, skänktes enkom det därför erforderliga beloppet af några mera burgna rösträttsvänner, och resan anträdades. Resan, som gick genom större delen af landet, från Malmö i söder till Östersund och Sundsvall i norr, upptog 38 dagar, under hvilka höllos 21 rösträttsföredrag och 15 sammanträden med centralstyrelser. Under de nämnda 38 dagarne var sekreteraren oafbrutet i rörelse; han *reste*, d. v. s. förflyttade sig från ort till annan hvarje dag utom två.

Det är klart, att vid en dylik forcerad resa omkostnaderna måste ställa sig relativt dyrare än under en vanlig agitationsresa; de uppgingo, såsom Ö. S:s hrr ledamöter torde erinra sig, till kr. 873: 70, fördelade på resebiljetter 189: 70, arvode 380: —, kost och logis m. m. 304: —. Det var därför ej att undra öfver, att en revisor, som ej närmare kände till tillkomsten af reseanslaget, fann sig föranlåten att, på samma gång han gaf ett särdeles välvilligt erkännande åt "hr d:r Bergströms utmärkta förmåga som organisatör", dock "med tanke på hur svårt det är att få inpanningar till rösträttsarbetets bedrivande" hemställa, "att Femte allmänna svenska rösträttsmötet måtte göra en framställning till dem det vederbör att på ett mera sparsamt sätt använda rösträttsrörelsens knappa tillgångar".

Det var ej genom något energiskt telegraferande, som ifrågavarande revisor förmåddes att frånfalla sin sin anmärkning. Sedan han i en skrifvelse af ena-

handa innehåll, som återfinnes här ofvan, upplysts om verkliga förhållandet och bland annat om att icke ett öre af från rösträttsföreningarna levererade eller af obemedlade rösträttsvänner och rösträttslösa skänkta eller hopsamlade medel användts för organisations- och inspektionsresan, var det han som per telegraf meddelade, att hans anmärkning skulle strykas.

Det är denna strukna anmärkning mot V. U:s beslut rörande denna organisations- och inspektionsresa, som hr Olsson, V. U:s f. d. ledamot och själf deltagande i V. U:s beslut af 1894, nu återupplifvat och förklarar "befogad".

Ö. S:s och V. U:s sekreterare.

1) Hr Olsson uppgifver att, när valen till senaste folkriksdag skulle äga rum, "utsändes från sekreterare-expeditionen ett cirkulär till öfverstyrelsens medlemmar, däri såsom förslag från verkställande utskottet hemställdes, att icke mindre än 10,000 kr. skulle anslås till folkriksdagsvalrörelsen", och detta ehuru verkställande utskottet "icke ens förehaft denna fråga till behandling, än mindre tillstyrkt att för detta ändamål använda ett dylikt belopp".

Anklagelsen är ju graverande. För att nu öfvertyga sig om, huruvida den är grundad eller icke, behagade Ö. S:s hrr ledamöter bland sina arkivhandlingar framleta cirkulär n:r 54 till Ö. S:s hrr ledamöter af den 18 oktober 1895, hvilket cirkulär rör åtskilliga folkriksdagsvalfrågor och bland dem äfven frågan om anslag ur dagsinkomstmedlen till bestridande af folkriksdagsvalkostnaderna.

Såsom Ö. S:s hrr ledamöter vid cirkulärets genomläsning skola finna, är det en fullkomligt osann uppgift, att "däri såsom förslag från verkställande utskottet hemställdes, att icke mindre än 10,000 kr. skulle anslås till folkriksdagsvalrörelsen". Hvad cirkuläret i denna anslagsfråga innehåller, är en af Ö. S:s sekreterare efter föregående motivering gjord hemställan, "att Ö. S. ville bestämman, att till den förberedande agitationen för 1896 års folkriksdag må af de levererade dagsinkomstmedlen anvisas en viss andel, förslagsvis $\frac{1}{4}$ -del, samt att, förutom hvad som af dessa medel åtgår för öfverstyrelsens och verkställande utskottets arbeten i och för folkriksdagsvalen, fördelningen af medlen på de olika valkretsarne må ske i mån af deras behof, efter en af Ö. S. fastställd

plan, uppgjord på grund af deras egna äskanden, hvilka böra *ofördröjligen* inkomma till Ö. S:s sekreterare“.

Ö. S:s sekreterare hade i berörda fråga endast begagnat den förslags- eller motionsrätt inom Ö. S., hvilken tillkommer honom lika väl som icke allenast hvarje Ö. S:s ledamot, utan öfverhufvud hvarje enskild rösträttsvän eller rösträttsorganisation, och han hade hvarken i sin motivering eller i sitt yrkande sagt sin framställning utgöra något "förslag från verkställande utskottet". Så förhåller det sig med denna graverande anmärkning.

2) Hr Olsson uppgifver, att Ö. S:s och V. U:s sekreterare, genom "illojal behandling af sina kolleger inom verkställande utskottet", "omöjliggjort vidare samarbete" och "lyckats 'utsöndra' rösträttsföreningarnas mångårige och vördade ordförande“.

Med anledning af hr Olssons redan i skrifvelsen till Ö. S. af den 5 februari gjorda försök att indraga kapten Julius Mankell i den s. k. konflikten inom rösträttsrörelsen yttrade jag i min skrifvelse till Ö. S. af den 9 februari bl. a.:

»Hvad V. U:s afgångne ordförande hr Mankell beträffar, har jag under den allra sista perioden af vårt samarbete i den organiserade rösträttsrörelsens tjänst från honom fått mottaga en i ytterst välvilliga och erkänsamma ordalag hållen, längre skrifvelse, hvilken för mig utgör det amplaste bevis, att han för sin del vid tiden för nämnda skrifvelses affattande icke betraktat och bedömt min verksamhet såsom Ö. S:s och V. U:s sekreterare på det sätt, hr Olsson nu för egen och den afgångne ordförandens räkning velat göra gällande. Jag bör upplysa, att den åberopade skrifvelsen är daterad den 7 sisl. april och att hr Mankell omedelbart efter folkriksdagens slut i maj anmälde sig förhindrad att delta i V. U:s arbeten på grund af sjukdom och sedan dess aldrig återinträd i tjänstgöring.»

Detta nedskrefs, innan hr Mankell ännu drabbats af den sjukdom, som blef hans död. Då hr Olsson nu funnit lämpligt att dagen efter hr Mankells begrafning ånyo inblanda hans namn i vår kontrovers, skall jag endast tillägga, att hr Mankells ofvan åberopade skrifvelse till mig tydligt visar, att han redan i våras fattat sitt beslut att på grund af sin höga ålder m. m. endast en liten tid kvarstå i verkställande utskottet och såsom dess ordförande, samt att han därvid ingalunda besjälades af någon misstämning öfver vare sig min verksamhet såsom Ö. S:s och V. U:s sekreterare eller samarbetet inom verkställande utskottet.

Slutord.

De förhållanden, som jag här ofvan sökt gifva sin nödiga belysning, säger hr Olsson ha varit de viktigaste "anledningarna till hans afgang från befattningen såsom kassaförvaltare inom Sveriges rösträttsföreningar". Det kan förefalla underligt, att hr Olsson, som *nu* har så mycket att anmärka mot redovisningen af försälningsexpeditionen, mot min verksamhet såsom Ö. S:s och V. U:s sekreterare etc., aldrig förut haft ett ord att anmärka i dessa afseenden inför Sveriges rösträttsföreningars öfverstyrelse och förstärkta öfverstyrelse. Dessa korporationer hade sitt årsmöte i Stockholm den 10—11 sistlidne januari. Hr Olsson hade där det bästa tillfälle att framföra sina anmärkningar och att få dem vederbörligen pröfvade, men han yttrade då ej ett ord. Samma anledningar, som nu af honom uppgifvits hafva framkallat hans beslut att afgå från sin befattning såsom Ö. S:s kassaförvaltare och ledamot af V. U., förelågo äfven då, men han antog återval, utan att om dem säga ett ord.

Jag konstaterar detta anmärkningsvärda förhållande, utan att ingå på några närmare reflektioner däröfver.

Hvad hr Olsson i sitt "Öppna bref till Sveriges rösträttsvänner" förmäler om mitt deltagande i fjolårets valrörelse i hufvudstaden och om min ställning till nykterhetsrörelsen, torde ligga utom området för ett till Sveriges rösträttsföreningars öfverstyrelse och förstärkta öfverstyrelse riktadt gensvar. Jag vill därför här endast förklara, att de af hr Olsson i dessa afseenden framställda påståendena, lika väl som hans af mig här ofvan belysta och bemötta anmärkningar mot Ö. S:s afgångne sekreterare m. m., för mig tydligt ådagalägga, att hr Olsson antingen icke vet hvad han skrifer, eller ock skrifer mot bättre vetande.

Jag har nu genomgått de viktigaste af de i hr Olssons "öppna bref" mot mig riktade anklagelserna och angreppen. Alla äro de — så väl som de mindre stötar, som jag ej ens ansett nödigt att parera — tydligen egnade att stödja min i cirkulär till Förstärkta Öfverstyrelsen af den 22 januari 1897 uttalade åsikt, att en man, som är utsatt för dylika återkommande personliga anfall från rösträttsvänner af hr Olssons cert, näppeligen är skickad att påtaga sig det ansvarsfulla och maktpåliggande värfvet att handhafva ledningen af Folkupplysningsföretaget. Om jag därför, samtidigt med denna skrifvelses aflåtande, till

Förstärkta Öfverstyrelsen afsänder en skritvelse, däri jag böjer mig för Förstärkta öfverstyrelsens mig nyligen delgifna enhälliga begäran, att jag, trots alla angrepp och beskyllningar, skall kvarstå vid ledningen af detta omfattande och viktiga företag, så sker detta icke med gladt sinne. Jag kan sluta med samma ord, som jag använde i cirkuläret till Förstärkta Öfverstyrelsen af den 22 januari:

“För min egen del tror jag mig kunna bära och uthärda anfallen med någorlunda jämnmod. Men jag inser dock, på grund af både andras och egen erfarenhet, att dylika ständiga hugg bakifrån och från dem, som skola sträfva för samma mål, äro egnade att försvaga, om icke aldeles förlama en mans nerv och handlingskraft.“

Stockholm den 8 mars 1897.

Vördsamt
David Bergström.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.